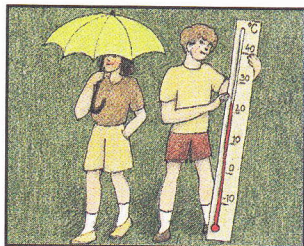
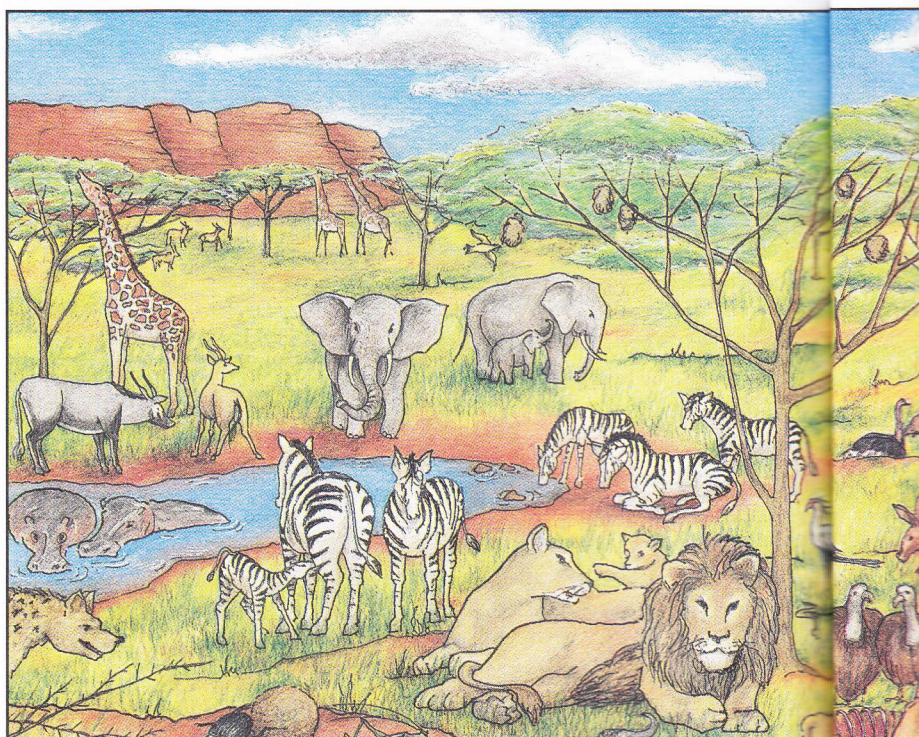

Striedajú sa tu obdobia dažďov a sucha. Voda sa rýchlo vyparuje.

V období dažďov voda v riekach a jazerách stúpa. Inak je vody málo.

Savany

Podnebie

Savany vznikli na miestach, kde na Zemi ubúda zrážok, ale je stále dostatok svetla a tepla. Sú to krajiny s trávnatým porastom v teplom podnebí. Lemujú dažďové lesy, v ktorých prší každý deň. Najviac sú rozšírené v Afrike a Južnej Amerike.

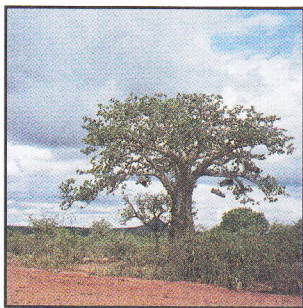
V savanách sa striedajú výrazné obdobia dažďov a sucha. Práve obdobie sucha spôsobuje, že tam nie je dosť vlhky pre rast súvislého lesa a stromy rastú len miestami. V savanách je teplo, preto sa vlaha rýchlo vyparuje.

Vodstvo

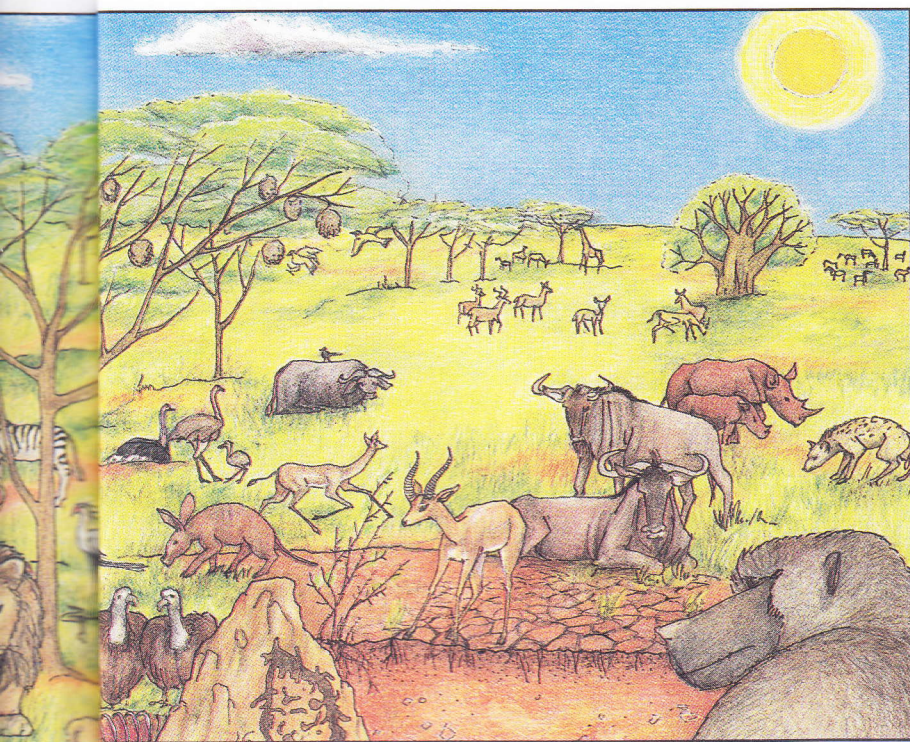
Rieky majú v savanách dosť vody len počas obdobia dažďov. Väčšinou tam nevznikajú veľké vodné toky. Hladina vody v jazerách klesá a stúpa podľa ročných období – množstva zrážok.

Rastlinstvo a živočíšstvo

Život v savanách sa podriaďuje množstvu zrážok a vlhke. V období dažďov je tráva vyššia ako človek. V období sucha sa baobaby, stromové fľaše a stromy akácie svojím spôsobom bránia voči vyschnutiu. Uchovávajú vlhku vo svojom

103. Stromy sa v savane prispôbili obdobiam sucha stavbou kmeňa, listov i tvarom korún.

V období dažďov tráva rýchlo vyrastie. Je potravou pre bylinožravé zvieratá.

Červené pôdy saván sú úrodné.

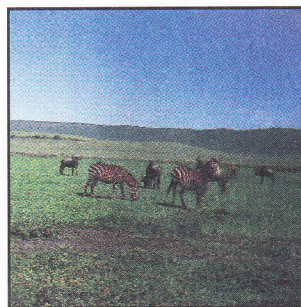

hrubom kmeni alebo kožovitých listoch. Dostatok potravy – trávy – dáva obživu pre početné stáda zvierat (antilop, zebier, pakoní, žiráf). Tie však musia putovať za vodou (pramene, jazierka) a pastvinami. Bylinožravce sú potravou pre mäsožravce. Za veľkými stádami zvierat preto putujú dravce, a to levy, hyeny a gepardy. Majestátne bylinožravce ako slony, nosorožce a hrochy sa ich nemusia obávať. Šíre trávnaté plochy sú domovom početného vtáctva, ktoré sa väčšinou živí všade prítomným hmyzom. V trávinatej krajine sú nápadné niekedy až viac metrov vysoké stavby termítov – včiekazov. Stavajú ich zo slín a zeminy a predsa sú tvrdšie ako betón.

Pôdy

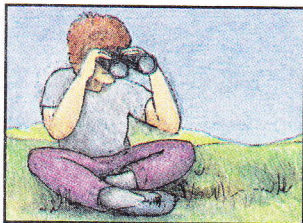
Savany majú úrodné, hlboké pôdy. Železo ich sfarbuje do červena. Keď majú dostatok vlahy, sú úrodné.

1. Čím sa líši podnebie saván od podnebia dažďových lesov?
2. Aké výhody má savana pre život zvierat? Opíšte ich!
3. Ukážte na mape a pomenujte tie oblasti Zeme, kde sa nachádzajú savany.

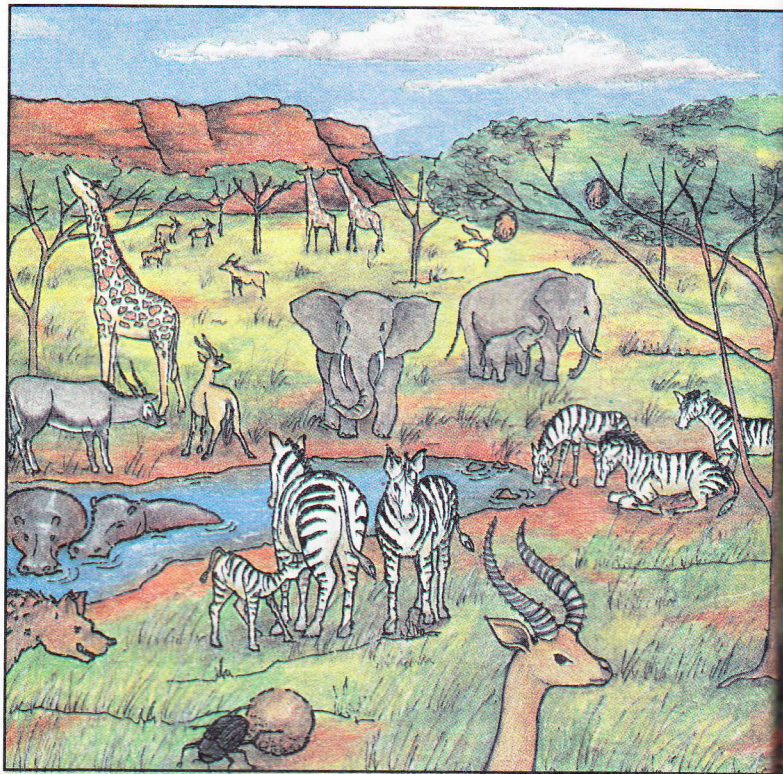
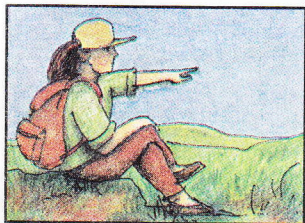

104. Početné stáda zvierat putujú po rozsiahlych savanách. Čo ich núti k tomu, aby putovali?

V savanách zriadili mnohé národné parky.

Rozširovanie chovu dobytky ubera priestor voľne žijúcim zvieratám.

Človek a savany

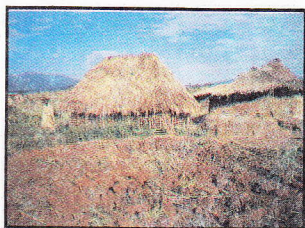
V savanách sa nachádzajú najväčšie stáda zvierat žijúcich vo voľnej prírode. Sú tam rozsiahle trávnaté plochy vhodné na pasienky aj na obrábanie.

Hospodárenie človeka

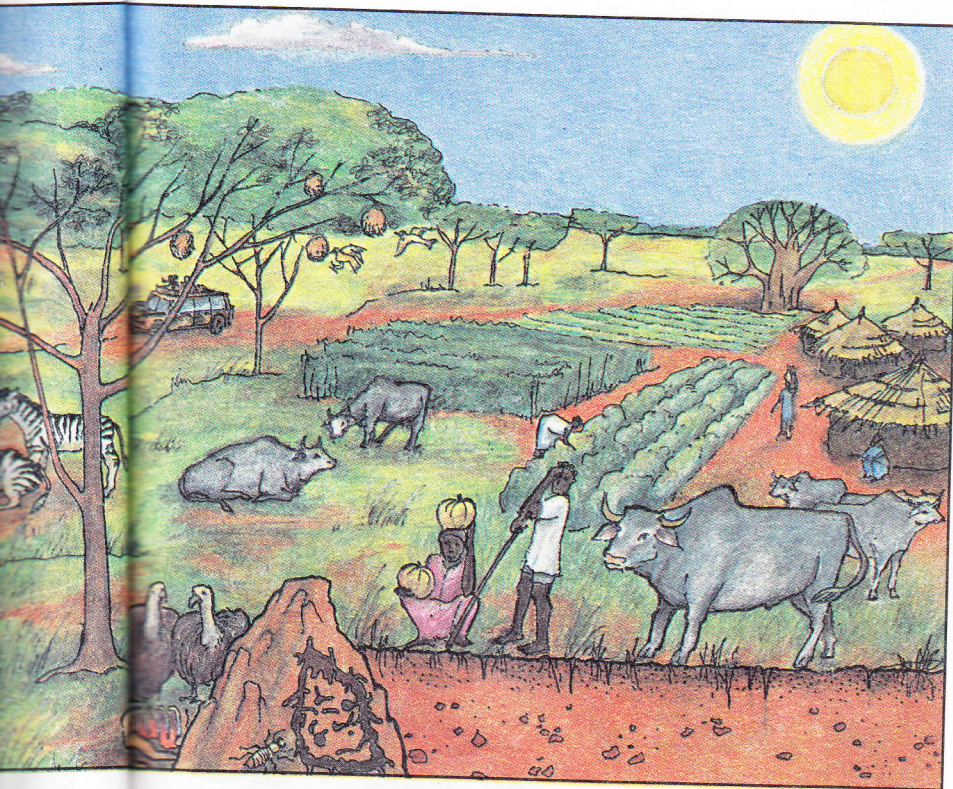
V savanách je úrodná **pôda** vhodná na obrábanie, ale **treba ju zavlažovať**. Keď ju nechránia trvalé porasty tráv, ľahko ju odveje vietor, alebo odmyje prudší dážď. V oblasti saván sú rozsiahle **plantáže bavlny a podzemnice olejnej (arašidov)**. Pestuje sa aj **obilie**. Časť územia sa využíva ako **pasienky**. **Chov dobytky** sa však musí prispôbiť obdobiam sucha a vlhka. V období sucha je tam nedostatok vody a potravy.

V savanách je nedostatok dreva, preto sa musí dovážať.

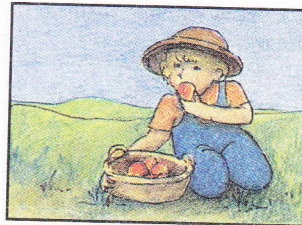
Niektoré oblasti sa využívajú ako **safari parky**. Turisti v nich môžu pozorovať život zvierat vo voľnej prírode. Najkrajšie parky sú chránené, napr. Serengeti v Afrike. Nebezpečný jav v savanách je pytliacky lov ohrozených, chránených druhov zvierat, ako **nosorožcov, slonov, levov**.

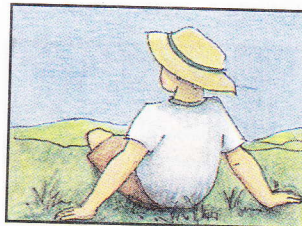
V okolí hlinených chatrčí domorodci obrábajú červenú pôdu.

Pozri, tu pestujú arašidy aj bavlník.

Mňa najviac očarilo safari.

Cesty sa tam stavajú ľahšie ako v dažďových lesoch. Sú ale opäť prekážkou pri putovaní zvierat za vhodnými pasienkami v období sucha.

Osídlenie a život v krajine saván

Savany sú **riedko zaľudnené**, ale hustejšie ako dažďové lesy. Ich **podnebie je pre človeka príjemnejšie**. Rozdiel medzi teplotami vo dne a v noci je oveľa väčší ako v dažďových lesoch. Trávou porastený povrch neudrží teplotu tak, ako vlhký les, preto je v noci chladno. Domorodci na stavbu svojich obydľí používajú vysokú trávu, hlinu a konáre.

V období sucha sú **časté požiare**. Vyschnuté porasty sa ľahko zapália a oheň sa na otvorenom priestore rýchlo šíri.

Sídla a mestá v savanách vznikli na miestach so zásobami vody pri brehoch riek a jazier.

1. Ukážte na mape a pomenujte oblasti, v ktorých sa nachádzajú najrozsiahlejšie savany.
2. Ako sa hospodársky využívajú savany?
3. Charakterizujte život človeka v savane.
4. Ako husto sú zaľudnené tieto krajiny?

Turisti pozorujú v savanách život zvierat vo voľnej prírode, napríklad žiráf.